

HET MOOISTE VAN

Julia Burgers-Drost

LICHTSTRAAL
IN HET DAL

Zomer & Keuning

HOOFDSTUK 1

‘Welja, dat kan er óók nog wel bij!’ Ceciel Nunninga werpt een boze blik op de voorbijrennende kinderen, die zo verdiept zijn in hun spel, dat ze niet schijnen te merken dat andere trottoirgebruikers zisprongetjes moeten maken om hen te ontwijken.

En alsof dat nog niet genoeg is, trapt de hekkensluis met een vuile laars op haar gevallen tekenmap.

Ceciel bukt zich haastig om haar eigendom in veiligheid te brengen. Een paar mensen blijven staan of kijken om, uiten hun verontwaardiging, vervolgen mopperend op de hedendaagse jeugd hun weg.

Ceciels wangen zijn rood, ze heeft er een hekel aan om zo in het middelpunt van de belangstelling te staan en ze is blij als ze op dat moment de trolleybus ziet aankomen.

Een groep scholieren komt joelend naar buiten gesprongen en instinctief knelt Ceciel de map steviger onder haar arm. Niet dat de inhoud ook maar enige waarde heeft, maar toch... heel wat uurtjes werk heeft het haar wel gekost.

Ongeïnteresseerd kijkt ze, na op de eerste de beste vrije plaats te zijn neergeploft, naar buiten. Het is goed te merken dat de zomer op z'n retour is. De terrasjes zijn verlaten, een enkele uitgezonderd. Parasols staan als wachten tussen de tafeltjes. Wanneer de door de zon verschoten kleedjes niet vastgeklemd waren, zouden ze door de wind worden meegenomen.

Geërgerd kijkt ze naar het vele straatvuil dat tegen hekjes en heggen open is gewaaid.

Arnhem is een aardige stad, maar soms kan ze verlangen naar Oostenrijk, waar ze een paar jaar in een kliniek werkzaam is geweest.

Naar Oostenrijk, óf naar de woonplaats van haar vriend, een kilometer of twintig van Arnhem verwijderd. Een heer-

lijke vakantie heeft ze bij zijn ouders doorgebracht. En al waren er af en toe best strubbelingen tussen de familieleden onderling, het was voor haar een hele ervaring te gast te zijn in een echt gezin.

Zelf heeft ze haar vader vroeg verloren en moeder was niet sterk, althans lichamelijk niet. Psychisch kon ze heel wat aan. Als meisje heeft ze voor haar longen in Oostenrijk gekuurd en uit die tijd stamt de vriendschap met een arts en zijn vrouw.

Een paar jaar terug werd duidelijk dat mevrouw Nunninga niet lang meer te leven had. Het artsenechtpaar bood onmiddellijk hun hulp aan. Ceciel en haar moeder mochten hun intrek nemen in een van de kleine bijgebouwen die bij de kliniek hoorden.

Ondanks alles heeft mevrouw Nunninga er een weliswaar korte, maar goede tijd gehad. Ceciel werkte voor halve dagen in de kliniek. Het heette dat ze verpleegster was, maar in werkelijkheid lag haar taak op een ander vlak. Ze was daar bezig waar het gediplomeerde personeel niet aan toe kwam.

Zo heeft Ceciel Paul Oldhoff leren kennen. Een jongeman die onvoorzichtig was geweest met skiën, onverantwoordelijk had gehandeld door in dikke mist een hem onbekende helling af te dalen.

Ze was de eerste die ontdekte dat Paul meer mankeerde dan een gecompliceerde breuk! Het was niet best gesteld met zijn gevoel van eigenwaarde.

Aanvankelijk liet ze zich leiden door een diep medelijden. Paul klampte zich aan haar vast. Het was koren op haar molen – het gat, de grote leegte die haar overleden moeder had achtergelaten, werd door Paul Oldhoff opgevuld. Meer en meer hielden ze zich aan elkaar vast.

Paul kreeg weer visie op de toekomst, dankzij haar. Ze raakte een tot nog toe onberoerde snaar in zijn ziel, zo

scheen het haar toe. Dat hij jaren jonger was dan zij, deerde hen niet en tot haar opluchting accepteerden zijn ouders haar meteen. Zo niet Pauls zusters en ook de nogal bazige oma, in de wandeling O-O genoemd, afkorting van Oma Oldhoff, stak niet onder stoelen of banken dat ze Ceciël te oud voor haar kleinzoon vond.

Om Ceciëls mond speelt een glimlachje: met die wonderlijke grootmoeder is ze nu dik bevriend.

‘Doet u aan kunst, juffrouw?’

Ceciël schokt rechtop, is meteen ontwaakt uit haar dromerijen. Ze kijkt de sjofele man die naast haar is komen zitten even niet-begrijpend aan.

Met een kromme vinger wijst de reisgenoot naar de map die ze krampachtig op haar schoot vasthoudt.

‘Ik heb wel verstand van kunst!’ monkelt de man binnensmonds. ‘Maar niet van die moderne. Ik heb een zaak gehad... maar ja, de drank...’

Ceciël deinst wat achteruit, ze neemt inderdaad een walgelijke alcoholvlucht waar.

Ze schudt haar hoofd. ‘Ach nee, eigenlijk is het niet veel bijzonders wat hierin zit... Mag ik u even lastigvallen? Ik moet er hier uit...’

Kunst... Weer in de frisse lucht snuift ze met welbehagen de herfstgeuren op. Fijn om kamers zo dicht bij het Sonsbeekpark te hebben. Kunst... was het maar waar.

Vandaag heeft ze opnieuw moeten constateren dat het wel niets met haar zal worden met deze opleiding.

Ten eerste voelt ze zich niet thuis tussen de jongeren en ten tweede kan ze niet bogen op een speciaal talent, ook al zijn de leraren niet echt ontevreden.

Zelf is ze dat echter wel.

Eenmaal in haar huurkamertje wordt de stemming er niet beter op. Een paar schemerlampen die toch anders dankzij hun zachte licht haar meteen in een mildere stemming

brengen, kunnen haar vandaag niet helpen. De koelkast is niet bijgevuld en zin om ergens een hapje eten te gaan halen heeft Ceciel ook niet.

Ze schuift met haar jas nog aan op een stoel in de eethoek. Een foto van Paul trekt ze naar zich toe. Een blijde glimlach om de gevoelige mond, warrig blond haar, quasi-nonchalant maar peperduur gekleed. Dat is Paul!

Waarom voelt ze zich opeens zo erg oud vergeleken bij hem?

Ze tracht zich te spiegelen in het glas van de foto. Zonder zichzelf duidelijk te kunnen zien, weet ze ook zo wel dat er kraaienpootjes om haar ogen zitten, een bitter trekje om haar mond.

Omdat ze nogal klein en tenger is, schat men haar jonger dan de dertig jaren die ze toch werkelijk telt.

Ze schuift de foto opzij, trekt haar map naar zich toe en knoopt de sluitingen los. Het lijntje om haar mond wordt dieper, kritisch bestuderen de bruine ogen ieder getekend detail. Het perspectief klopt niet, de kleuren zijn slecht gekozen.

Een klop op de deur doet haar verschrikt omzien.

‘Telefoon voor u!’ roept de schelle stem van haar hospita.

Zuchtend komt Ceciel overeind, knikt naar de vrouw die haar voor laat gaan. Ze weet al wat er gezegd gaat worden.

‘Gaat u uw gang maar, juffrouw. Ik loop moeilijk, weet u. Het weer deugt niet, te nat, te koud...’

Ceciel knikt, met gemak wipt ze de steile treden af; achter haar hompelt al mopperend de hospita.

‘Dat duurt onhebbelijk lang. Zeg maar niets, kind, ik reken vanavond op je met het eten. Zeg me hoe laat je klaar kunt zijn, dan stuur ik een taxi!’

Ceciel slikt een opborrelende lach in. O-O!

‘U commandeert maar... wie zegt dat ik tijd heb of zin!’ plaagt ze goedmoedig.

Een knorrend geluid aan de andere kant van de lijn moet voor een lach doorgaan.

‘Draai er niet omheen, je zit daar toch maar te kniezen in dat saaie hok en ik zit hier door iedereen verlaten.’

De familie Oldhoff heeft haar nog zo gewaarschuwd niet al te veel in te gaan op oma’s wensen.

‘Het eind is zoek, denk erom, Ceciël! We zijn min of meer allen moeders gewillige slaven!’

Dat was het advies van Pauls vader, Marius Oldhoff. Maar Ceciël heeft een zwak voor de oude dame. Ze houdt van de sfeer die ze om zich heen weet te creëren. Ouderwetse distinctie gepaard met moderne geldingsdrang.

‘Ik heb mijn jas nog aan, laat die taxi maar zitten...’ zegt Ceciël berustend.

‘Die taxi komt er al aan!’ reageert oma laconiek, om vervolgens abrupt de verbinding te verbreken.

De hospita heeft ongegeneerd meegeluisterd.

‘Doet u boven wel de lichten uit, juffrouw? Ik hou niet van verspilling, ziet u!’

Ceciël knikt, ze voelt de ogen van de vrouw in haar rug prikken als ze de trap weer opklautert.

Bij haar kamer blijft ze even staan, ze klemt de deurkruk een ogenblik stijf vast. Dat mag niet, dat is fout. Ze is verkeerd bezig. Ze ergert zich aan kleinigheden, aan de stereotiepe uitlatingen van de hospita, de bekrompenheid van de sombere huurkamer, zelfs de triestheid van de naderende herfst beïnvloedt haar. Waar is haar beroemde gelijkmatigheid gebleven?

‘Kom Cieltje, zet ’m op!’ mompelt ze tegen zichzelf. Even een kam door het korte haar, ’n vleugje lavendel achter haar oren. Geen make-up, omwille van O-O.

Ceciël schuift haar tekenmap onder het divanbed.

Aan de kant met dat ding, anders ergert ze zich na thuiskomst meteen weer! Wacht, een fleurige sjaal ontbreekt

nog. De oude dame mag dan opmaaktoestanden haten, ze heeft wel graag dat men zich voor haar netjes kleedt.

Buiten klinkt de claxon van een auto boven het monotone verkeersgedruis uit. Een blik uit het raam vertelt Ceciel dat de taxi voorstaat. Eigenwijze oma Oldhoff!

Maar als de kille wind de jas om haar benen doet wapperen en er meteen een plens regen aan toevoegt, juicht ze in stilte oma's initiatief toe.

‘Weet u die nieuwe verzorgingsflats in Zuid?’

Een korte knik, een tikje aan de klep van de pet, en dan suist de wagen de straat uit.

Oma Oldhoff leunt, als was ze oververmoeid, achterover in haar stoel. Zo kent haar familie, zoon Marius en zijn gezin, haar niet.

Een wrang glimlachje kruipt om haar mond. Ze weet best hoe ze bekendstaat. Als een oersterke vrouw, onbuigzaam en met een scherpe tong. Dankzij haar intelligentie accepteert men haar mening, houdt men rekening met haar.

Alleen met haar handicap, de doofheid, weten ze niet goed raad. Oma hoort namelijk datgene wat ze horen wil. Soms blijkt dat ze te goed geluisterd heeft. Ze grinnikt zacht voor zich heen.

Oud worden wil iedereen, zo mijmert ze. Maar werkelijk bejaard worden valt niet mee.

Zelf heeft ze weinig te klagen, dat weet ze best. Ze heeft naast haar man een goed leven gehad. De papierfabriek De Oldhoff was hun beider leven.

Vooraf na de Tweede Wereldoorlog was het vechten om weer op de markt terug te komen. Woedend kan ze worden als haar zoon en diens kinderen niet of slecht luisteren als ze over die tijd vertelt. Ze zouden er niet alleen heel wat van opsteken, maar ook wat dankbaarder worden voor het leventje dat ze dankzij het ploeteren van de ouders

nu kunnen leiden.

Goed goed, iedere tijd heeft z'n eigen problemen. Een dreigende fusie met een mammoetbedrijf, onenigheid met aandeelhouders. De concurrentie is bovendien zwaar. Je hebt niet alleen te maken met Nederlandse bedrijven, vandaag de dag gaat het erom of je mee kunt komen op de wereldmarkt.

Weer zucht O-O. Nee, ze benijdt de jonge mensen uit deze tijd in het geheel niet. Alles moet in het groot, vooral snel, sneller, snelst.

In de tijd dat haar man het heft in handen had, ging het op de fabriek veel gemoedelijker toe dan nu het geval is. De automatisering had nog niet zo toegeslagen. Nog weet ze hoe de werknemers protesteerden toen de prikklokken in gebruik werden genomen. Ach ja, de directie stond destijds toch dichterbij de mensen dan nu het geval is. Dat weet ze zeker.

Echt zorgen maakt ze zich om haar kleinkinderen. De beide meisjes, Mirjam en Machteld, zijn buitenslands. Mirjam heeft helaas veel van haar scherpe karakter geërfd, ze is echter nog niet door het leven gepolijst. Machteld is zachter van aard, meegaand, zoals ook haar overleden man kon zijn.

Ach ja, die twee zullen wel goed terecht komen uiteindelijk. Maar de jongen, Paul. Dat is het zorgenkind. Nou ja, kind... Sinds zijn ongeluk in Oostenrijk is hij behoorlijk veranderd, meer man geworden. Hij maakt tenminste af waaraan hij is begonnen. Hopelijk heeft hij niet zijn leven lang iemand nodig die hem aan het handje voert naar de doelen die hij wil of moet bereiken.

Woedend was ze toen hij weigerde naar huis terug te keren na dat ongeluk. Dat Marius en zijn vrouw zo weinig invloed op hem hebben, is haar grootste ergernis.

Een van de burens, boekhouder op De Oldhoff en vader-

lijk vriend uit de kindertijd van de jongelui, heeft na een operatie met zijn vrouw een korte tijd in het chalet van Marius doorgebracht en het contact met de weerspannige Paul hersteld.

Maar het meest heeft hij te danken aan dat kleine ding, Ceciël! O-O knikt tevreden. Het leven zorgt wel voor verrassingen. Ja, Ceciël heeft een goed werk aan Paul gedaan.

Hij heeft zich tenminste bereid verklaard eens zijn vaders plaats te willen innemen. De omgang met Ceciël heeft zijn verantwoordelijkheidsgevoel doen ontwakken.

Als, als het werkelijk wat wordt tussen die twee, mijmert de vrouw, dan zal Ceciël het niet gemakkelijk krijgen. Zij zal de sterkste moeten zijn, altijd klaar moeten staan om te steunen en te activeren. En of dat de natuurlijke balans in het huwelijk is, betwijfelt O-O. Bovendien staat haar het leeftijdsverschil niet aan.

Als ze trouwen, kinderen krijgen, hebben die stakkers een jonge pappa en een oudere moeder.

Niemand schijnt echter die mening met haar te delen. Ze zal ook wel zo wijs zijn om haar gedachten aangaande deze situatie vóór zich te houden.

Een zoemgeluid stoort haar in haar overpeinzingen, licht kreunend staat ze op en in een microfoontje dat met de ontvanger bij de voordeur in contact staat, zegt ze: ‘Ceciël? Kom maar verder... de deur is open.’

Glimlachend gaat ze door de oververwarmde gangen van de verzorgingsflat haar visite tegemoet.

Ceciël duwt een zware tochtdeur open, wuift al uit de verte naar O-O.

‘Heet is het hier, het lijkt wel een broeikas!’ puft ze, overdreven aan haar sjaal rukkend.

De oude vrouw stampet met haar stok op de grond, tot Ceciëls verbazing krijgt ze eens één keer gelijk.

‘Dat vind ik ook, kind. Daarom wil ik verhuizen...’

Ceciel schrikt op, blijft halverwege in haar begroeting steken. In plaats van O-O een kus op haar rimpelige wang te geven, legt ze haar handen op de tengerere schouders van haar gastvrouw.

‘Alweer... wat zal de familie daarvan zeggen... Hoe vaak bent u de laatste tijd al verkast?’

‘Onzin, ik wil hier weer weg, ik vereenzaam!’

In de kamer gaat Ceciel op een stoel voor het raam zitten. ‘Eenzaam, kom nou! U hebt hier een huis vol leeftijdgenoten, een aardig uitzicht. Het komt vast omdat het ’s avonds vroeger donker wordt, u mist de levendigheid op straat...’

Een stamp met de stok. ‘Je kletst. Ik heb plannen en daar heb ik j ou voor nodig!’

Ceciels donkere ogen glinsteren van ingehouden pret. Een schitterend mens, die O-O. Je moet haar alleen kennen, door de scherpte heen zien. Wat dan overblijft is iemand die net als ieder ander liefde en aandacht nodig heeft.

‘Wel ja, u lijkt wel een middeleeuwse koningin, die over haar onderdanen kan beschikken. Benieuwd dat ik ben!’

Ceciel moet wachten, haar nieuwsgierigheid wordt niet onmiddellijk bevredigd. Eerst moet er thee worden gedronken, cellofaan van een doos bonbons worden gepeuterd en zorgvuldig worden gekozen.

Pas als de kopjes voor de tweede maal gevuld zijn, hervat oma Oldhoff het begonnen gesprek.

Voor haar doen diplomatiek, informeert ze naar de studie van Ceciel. ‘Bevredigt het werk op de academie je wel? Wat denk je in de toekomst met het diploma te gaan doen?’

Zonder haar jonge gast aan te zien grabbelt O-O nog eens in de bonbons, prutst schijnbaar vol aandacht voor de leukernij het gouden papiertje eraf en stopt bijna likkebaardend het snoepgoed in haar mond. Het papiertje ech-

ter knijpt ze tot een propje, wrijft het tussen duim en vinger in een nerveus gebaar.

Ceciels oprechtheid dwingt haar om te zeggen: ‘Als u vanmiddag een kijkje in mijn hoofd en hart had kunnen nemen, was u vast geschrokken. Eerlijk, oma, ik zag het niet meer zitten. Ik ben niet kunstzinnig genoeg, te nuchter waarschijnlijk. En de sfeer trekt me ook niet. Ik voel me te oud... ik heb te veel meegemaakt. Moeders ziekte, de verantwoording ervoor. Haar sterven uiteindelijk... Ik kon mijn draai niet vinden. Tot Paul kwam...’

Dat laatste komt er haastig achteraan. Het klinkt bijna als een verontschuldiging.

O-O kijkt snel op, het propje glipt uit haar vingers.

‘Dacht ik al wel, lieve kind...’ Even is er oogcontact, een begrijpen over en weer.

Van de beruchte doofheid is bij oma nu niets te merken, realiseert Ceciel zich. Niet laten merken dat ze dit ontdekt heeft, besluit ze.

‘Tot Paul kwam...’ herhaalt oma de laatst uitgesproken woorden van Ceciel. ‘Ja ja, jij kwam, zag en overwon. Maar ik weet zeker dat je de jongen niet werkelijk kent. Goed goed, je hebt hem als patiënt meegemaakt, in een depressieve periode. Ik voorspel je een zwaar leven naast zo’n figuur. Al is het mijn eigen kleinkind, ik durf dit gerust hardop te stellen. Bovendien ben je zo’n jaar of acht ouder dan hij, als ik me niet vergis!’

Er komen roze bloesjes op de oude wangen, de ogen schitteren koortsachtig en aan het trillen van de handen is te zien dat ze maar nauwelijks kan verbergen hoe gespannen ze is.

‘Je kunt maar beter stoppen met dat kunstgedoe...’ zegt O-O zo resoluut mogelijk.

‘Jammer van het inschrijvingsgeld. Moeders geld...’ zucht Ceciel meteen. ‘Weet u, het ontbreekt me op het ogenblik

aan concentratievermogen. Ik maak ook zo moeilijk kennissen en vrienden...'

O-O snuift verontwaardigd. 'Ik heb een voorstel. Ik zal kort zijn, kind. Eh... je bent de eerste die het nu weet; ik ben het hier zat. Ja ja, schoon zat. Eenzaam? Dat ben ik hier te midden van anderen. En nu wil ik de laatste jaren van mijn leven doorbrengen in de omgeving van mijn zoon en zijn gezin. Als ik gezond mag blijven, zo de Heer wil. En omdat ik niet meer alleen durf te wonen, vraag ik jou bij me in te trekken. Gewoon als huisgenote. Dus je hoeft je niet in te beelden dat je mijn gezelschapsdame zou zijn. Die heb ik niet nodig. Je zult een goed loon krijgen, in de buurt van Paul wonen en hem wat beter kunnen leren kennen...'

Ceciel staart de oude vrouw verbluft aan. Nou nou, O-O weet wat ze wil en zal in haar jonge jaren voor menig een wel een lastpak zijn geweest, ontdekt ze.

'En u tovert natuurlijk meteen een woning uit de grond, ervan uitgaande dat iedereen het plan zal toejuichen. Hier zit u toch veiliger, dichterbij ziekenhuizen, als er eens wat gebeurt... En ik zie niet in wat u aan mij zult hebben...'

Scherp reageert oma: 'Je bedoelt te zeggen: wat jij aan mij zult hebben? Hm, wees alsjeblieft eerlijk, kind!'

Ceciel kleurt licht, dacht ze inderdaad die richting niet uit?

'Nou ja, u stelt het zo direct. Maar ik moet toch een opleiding zien te vinden, weest u nou reëel. Ik heb na mijn schooltijd altijd met moeder van Holland naar Oostenrijk gependeld, haar verzorgd tot het niet meer kon. Nu moet ik op mezelf leren staan en dat schijnt aardig te mislukken. Ik kan toch niet afhankelijk blijven...'

Oma lacht schel. 'En ik dacht dat je trouwplannen had! Ben je niet zo zeker van mijn labiele kleinzoon?'

Ceciel kleurt, houdt met moeite een scherpe reactie binnen. Het gaat toch niet aan om een conflict met een zo

veel oudere vrouw hoog op te laten lopen?

‘Paul is niet meer labiel, jullie zien alleen de verandering niet die hij heeft ondergaan, oma. Ik ben echt erg op hem gesteld. En natuurlijk willen we trouwen. Maar tegenwoordig ontwikkelt een vrouw zich net zo goed als een man, los van de ander bouw je wat voor jezelf op!’

O-O giechelt. ‘Laat me niet lachen, Ceciel. Je zult toch wel kinderen willen, daar ben je nog niet te oud voor. En als vrouw van de aanstaande directeur zul je veel verplichtingen hebben. Als je die richting eens uitdacht? Je aanstaande schoonmoeder zou je heel wat kunnen leren!’

Even heeft Ceciel een visioen van haar tekenmap die ze verstopt heeft. Is het dat of het dwaze voorstel van oma? Huisgenote!

Maar wacht – als huisgenote kan niemand haar weerhouden de een of andere schriftelijke cursus te gaan volgen. Want veel vertier is er niet op De Oldhoff. De nabijgelegen dorpen zijn altijd nog een kilometer of vijf, zes van De Oldhoff verwijderd en de dichtstbijzijnde bushalte ligt eveneens niet naast de deur.

‘Waar had u gedacht te gaan wonen, oma?’ vraagt Ceciel, terwijl ze schijnbaar aandachtig haar nagels bestudeert.

O-O doet of ze niet merkt dat ze terrein schijnt te winnen. ‘Je kent toch de omgeving? Wel, tegenover de villa is een soort boerderijtje. Eigendom van de heer Schipper, die je goed kent. Zijn ouders hebben daar gewoond en toen Peter Schipper met Janet ging trouwen, zijn ze in dat huis ernaast getrokken. Kijk, ik dacht nu zo. Als mijn zoon dat boerderijtje laat voorzien van verwarming, een nieuwe keuken en behoorlijk sanitair, dan ben ik dik tevreden. We nemen een hulp in de huishouding, jij kookt en helpt me met het ontvangen van bezoek. Zo zal ik nog een poosje mee kunnen draaien en jij kunt je voorbereiden op je eventuele huwelijk!’

Oma Oldhoff heeft weer wat moed gekregen. Van Ceciels aarzeling maakt ze handig gebruik. Ze somt de voordelen van een leven op De Oldhoff op. Ze noemt een flink salaris, wijst op de snoepreisjes die ze geregeld maakt in gezelschap van een kleinkind of een goede kennis.

‘Dat zou dan ook tot jouw taken behoren. Je bent min of meer al een kleindochter van me. Moet je er heus nog over denken?’

Ceciel zucht hartgrondig. ‘Zullen we eerst een boterhammetje gaan eten, oma? Dan praten we daarna nog eens rustig alles door. U zet me wel voor het blok!’

Het blijkt al snel, zo ontdekt Ceciel, dat oma een en ander goed doordacht heeft. Peter Schipper zal alleen maar blij zijn als hij dat boerderijtje kwijt is; zoon Marius hoeft, wil hij zijn moeder opzoeken, slechts een paar stappen te gaan en als O-O zelf een aandeelhoudersvergadering wil bijwonen, behoeft ze niet gehaald te worden. De familie zal niet lastiggevallen worden om kleinigheden, want Ceciel is er toch?

‘Als je toestemt, kindje, dan gaan we zaterdag op pad om alles in orde te maken. En jij helpt me daarbij. Je zegt die school maar zo snel mogelijk af. Geloof me, je zult er geen spijt van krijgen...’

Enkele dagen later realiseert Ceciel zich dat het een bevrijding voor haar is niet meer naar de academie te hoeven gaan. Geen van de docenten liet zich spijtig uit bij het vernemen van haar besluit te stoppen met de opleiding. Van de medeleerlingen kreeg ze slappe handjes of een schouderklopje ten afscheid. De woorden: ‘Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald,’ deden evenwel pijn.

Als O-O met Ceciel naast zich in een taxi richting De Oldhoff rijdt, is het een stralende herfstdag. Ceciel geniet

van de kleurenpracht als ze langs de Veluwezoom gaan.

Fijn is het dat oma Oldhoff niet van je verwacht dat je een gesprek gaande houdt. Ze mag dan een respectabele leeftijd bereikt hebben, de omgang met haar is beslist niet saai. Wat dat betreft ziet ze de toekomst wel zitten. Al weet je bij oudere mensen natuurlijk nooit of hun gezondheid de plannen in de war gaat gooien. Maar zo somber wil Ceciel eenvoudig nu niet denken.

‘Waar gaan we eerst heen, oma?’ informeert ze als de taxi de weg richting fabriek inslaat. ‘Naar Peter Schipper en zijn vrouw. Ik heb ze telefonisch op de hoogte gebracht van ons bezoek. Hè, wat is dat nu?’ Verontwaardigd draait oma het raampje naast zich omlaag om beter naar buiten te kunnen kijken.

De weg voor hen is geblokkeerd door een vrachtwagen die een lading stenen heeft verloren. De chauffeur van de taxi remt krachtig af, schudt zijn hoofd. ‘De lading is gaan schuiven, we kunnen er niet langs. Even informeren!’

Het blijkt dat de ongedeerde vrachtwagenbestuurder al hulp is gaan halen en oma besluit met Ceciel het laatste stukje wandelend af te leggen.

‘Met mijn stok en jouw arm gaat het best, kind. Genieten we nog even van het fraaie weer!’

Uit haar met kralen bezette beursje haalt ze een bankbiljet en met een hoofs knikje wordt de chauffeur bedankt en teruggestuurd.

In een zeer langzaam tempo wandelen de twee over de stille weg. O-O bekent dat ze geniet. Ze kent deze omgeving als geen andere. Hier heeft ze geleefd, voor- en tegenwoordig gekend.

De dennenbossen geuren, een konijntje rent vlak voor hen de weg over en brutale eksters schetteren waarschuwend.

‘U wordt echt niet moe?’ informeert Ceciel. Verlangend

kijkt ze naar de bocht van de weg. Daarachter begint de Imbosch. Wat heeft ze zin in een pittige wandeling.

‘Ik klaag toch niet? Bovendien zie ik de toegangsposten bij de oprijlaan al.’

Ze blijft even staan, zwaait met haar stok in de richting van de twee manshoge zuilen van steen waarop de naam van de fabriek staat. ‘Papierfabriek De Oldhoff’.

De oprijlaan is omzoomd met lindebomen die deels hun blad al verloren hebben. Aan het eind is het gesloten hek van de fabriek te zien en door het kalend geboomte schemert het wit van de directeurswoning.

De hand van de oude vrouw klauwt om Ceciels arm en automatisch vertraagt deze het tempo.

‘We zijn er bijna, daar is het huis van Peter Schipper al. Kijk, die man in de voortuin zal de vrachtwagenchauffeur wel zijn. Die heeft geluk gehad!’ meent Ceciel.

O-O knikt, lichtelijk hijgend.

‘Ik ben benieuwd om te zien hoever ze met de bouw van de nieuwe afdeling zijn gevorderd. Als er toch aannemers en andere werklui om de fabriek heen springen, kunnen ze mooi gelijk hun handen laten wapperen in het huisje van Schipper!’

Ceciel zegt op gedempte toon: ‘Sst, ze kunnen ons horen. En u weet nog niet eens of Peter Schipper zijn ouderlijk huis wel wil verkopen.’ Ceciel zwaait naar Peter die met de chauffeur aan het discussiëren is. O-O mompelt dat Schipper en zijn vrouw kind noch kraai op de wereld hebben. En beiden denken ze aan de tragiek die het leven van die twee heeft beïnvloed. Eén kind hebben ze gehad, een mismaakt schepseltje, dat niet meer in leven is. Het is algemeen bekend dat de oorzaak van Janet Schippers depressies daarin is gelegen.

Na het overlijden van hun kind knapte zij op, maar Peter kreeg met hartklachten te kampen. Zij beiden waren het die

Paul gezelschap kwamen houden in Oostenrijk en vanaf die tijd dateert de vriendschap van Ceciel met de beide Schippers.

Opeens klautert er een vreugde in haar op, een lach kriebelt in haar keel. Wonen op De Oldhoff, genieten van de bossen en van aardig gezelschap.

‘Zo, komen de dames van Arnhem af gewandeld?’ schrikt Peter Schipper gespeeld verontrust.

Hij ziet er goed uit, constateert Ceciel. Het zomerbruin is er wel af, maar het vriendelijke gezicht is ontspannen en ze gaat op haar tenen staan om hem spontaan een kus te geven.

‘Alles goed met jou en Janet?’ vraagt ze dringend.

Peter klopt haar geruststellend op de schouder.

‘Janet is wat moe, ze rust even, maar zal zo de honneurs waarnemen. Wel, mevrouw Oldhoff, wat een onverwacht genoeg u hier welkom te mogen heten. Ik zou zeggen, kom mee naar binnen en ga vast lekker in de voorkamer zitten. Eh... Janet komt zo beneden. Ik moet nog even voor deze chauffeur naar de garage bellen!’

Na de warmte van de laagstaande herfstzon doet de atmosfeer in huis kil aan. Ceciel helpt O-O zorgzaam in een stoel, doet of ze het lichte hijgen niet merkt en babbelend over ditjes en datjes overbrugt ze de wachttijd.

Janet is wakker geworden en zo te zien nog niet uitgerust. Ze put zich uit in ettelijke verontschuldigingen.

‘Ik ben zo slaperig tegenwoordig. Ik zeg weleens tegen Peter: zo goed als ik me in Oostenrijk toch gevoeld heb... ik geloof dat het klimaat daar beter voor me is. Daar kun jij over meepraten, Ceciel!’

Ondertussen is Peter eveneens binnengekomen, steekt niet onder stoelen of banken dat hij nieuwsgierig is naar de reden van het bezoek...

‘Ik zal je niet lang in spanning laten, Peter!’ gniffelt O-O.

Nog voor Janet een kopje thee heeft kunnen serveren, gooit oma Oldhoff haar voorstel om het oude boerderijtje te kopen als het ware op tafel.

‘Kopen!’ Peter Schippers stem schiet uit. Kopen, nou wordt-ie goed. Hoe vaak heeft hij Marius Oldhoff al niet voorgesteld het huisje met de omliggende grond van hem over te nemen. ‘Als we met de uitbreiding ooit zover komen, Schipper, dan hoor je het meteen van me!’ En nu komt de oude dame met dit zonderlinge verzoek. Of Marius ervan op de hoogte is?

‘Met Ceciel samen zal ik hem straks inlichten,’ is de bedaarde reactie van O-O.

Janet begint op dramatische toon haar aandeel in het gesprek te leveren. ‘We zullen blij zijn als we dat pand kwijtraken, nietwaar Peter? Maar u mag het ook wel huren...’

‘Niks huren, ik wil vastigheid!’ snerpt O-O’s stem. De stok stampst met iedere lettergreep mee.

‘Wel, dan moeten we het maar laten schatten!’ komt Peter gauw. ‘Maar u moet wel bedenken, mevrouw Oldhoff, dat er zo het een en ander aan dient te gebeuren. En als je aan de gang gaat met een oude keet, kun je op de vervelendste mankementen stuiten. Hoe verging het Jochem Sterkenburg toen hij het huisje van opoe Van Ommen verbouwde? Al met al heeft die verbouwing wel driemaal zo lang geduurd als hij had gepland!’

‘Dat ding? Dat huisje is dan ook wel driemaal zo veel ouder dan jouw boerderijtje en ik heb niet zo veel eisen. Ceciel en ik willen warm, droog en gezellig zitten. Als de verkoop rond is, zet ik meteen een aannemer aan het werk!’

Ja ja, denkt Ceciel, op papier heeft oma het al voor elkaar. En om het gesprek in wat meer ontspannen banen te leiden, zegt ze: ‘Wanneer trouwt Jochem Sterkenburg? Regina heeft me onlangs verteld, dat ze niets van een grote

bruiloft moet hebben!’

Terwijl Janet uitvoerig meedeelt wat ze over de trouwerij weet, mijmert Ceciel vergenoegd verder; het wonen hier, toch afgezonderd van de dorpskern, hééft wel wat. Misschien kan ze de vriendschap met Regina wat uitdiepen. Jochem heeft als ontwerper een goede baan op de fabriek en Regina, die een tijdlang hoofd van de keuken is geweest, zal na haar trouwen wel ophouden met werken.

Uit roddelverhalen heeft Ceciel begrepen dat Regina de enige was, die wat met Paul kon beginnen, hem stimuleerde en een zetje in de goede richting gaf. Tot zij, Ceciel, in zijn leven kwam. Toch irriteren haar deze opgesmukte kletspraatjes.

Ondertussen zijn oma en Peter Schipper het eens geworden over de prijs.

‘Niks geen gedram met makelaars, ik weet wat ik koop en ik betaal je niet te weinig! Zo, geen thee meer, Janet. Nu gaan we naar Marius. Die zal wel op z’n neus kijken!’

Ceciel staat gedwee op, geeft oma de stok aan en helpt haar in haar mantel.

‘Hopelijk is meneer Marius net zo tevreden als u!’ aarzelt Peter.

Oma gromt wat in de kraag van haar jas. ‘Wat zeg je, je weet toch dat ik niet zo best hoor!’ Ter verduidelijking wijst ze naar haar rechteroor en het aanwezige gezelschap knikt vlijtig ten teken dat ze het begrepen hebben.

Naast elkaar staand, hand in hand, kijken Peter en Janet hun bezoek na. Het is maar goed dat ze niet kunnen horen wat O-O ten beste geeft.

‘Zie ze daar nou staan... dat is ook wel anders geweest. Die man heeft wat te verduren gehad. Er was geen psychiater in het land die haar helpen kon. Ja ja...’

Ceciels antwoord is een zwijgen. Ze heeft in Kandersteg, zo meent ze, de Schippers tamelijk goed leren kennen.

Maar wat heet ‘kennen’? Kent ze zichzelf eigenlijk wel?

Ach, altijd weer dat oordelen, dat verwoestende veroordelen, tobt ze. Maar haar stem klinkt opgewekt als ze zegt: ‘Kijk, daar is de villa. Ze zullen wel opkijken, oma!’